

MLADÁ NA MALÝ

28.6.2015

4

MEZI SQUATTERY UŽ MOC MLADÝCH NENAJDETE

Rozhovor s lektorem semináře Divadlo místa a paměti Romanem Černíkem

Přečetla jsem si o vás, že jste, cituji: aktivista na vysokoškolské půdě v rámci alternativní pedagogiky. Pokud je to pravda, co to znamená?

Tak to jsem o sobě ještě nečetl... Můj aktivismus není nijak přehnaný. Už dlouhou dobu učím na pedagogické fakultě v Plzni. Kromě toho, že učím dramatickou výchovu, divadelní zkušenosti a komunikační dovednosti, taky učím sociální kontext vyučování. Dlouhodobě podporuji různé alternativy a své studenty se snažím učit i jiné metody než výklad. Podporuji například školy, které pracují nějak jinak, třeba cíleně chodím za starosty a říkám, že by tu školu neměli rušit, že je dobře, že ji mají.

Říkáte, že hledáte alternativy. Když se podíváte na Mladou scénu, připadají vám představení konformní?

A to je zajímavé. Byl jsem tu naposledy na prvním ročníku, tehdy v porotě. Nevím, jestli to tak bylo i tenkrát, ale letos je dramaturgická linka právě ta konformita. Neustále, ve všech představeních se to jako problém objevuje. Další zajímavost je, i když nevím, jestli jde o konformitu, že zde hrají skoro výhradně soubory ze ZUŠek. Vypadá to, že v téhle generaci jiné soubory ani nejsou. Co je ale na této generaci zajímavé, je, že nemají velký problém. V devadesátých letech si pamatují boom, kdy byla touha zakládat nová centra, polosquaty, to dneska není. Asi mají svých starostí dost. Možná vznikají elektronické squaty na nějakých sítích, ale o těch já nevím. Když byly teď antinacistické demonstrace, mých studentů tam nebylo moc, nebo když se člověk podívá, koho stěhovali naposled z Cibulky, jsou to vlastně všechno starší lidi.

Čím to je? Dobrou?

Na svých studentech vidím, že se protahuje zralost. Trvá déle, než třeba člověk vyjede na svou první cestu vlakem. To spíš vyjede na svou první cestu autem, tedy v osmnácti. To bývalo jinak. Asi jsme se tolik nebáli, nebo naši rodiče se tolik nebáli. Pan rektor Bek z Masarykovy univerzity napsal, že má pocit, že studenti dozrávají až během bakalářského studia. Já mám ten samý pocit. Už učím poměrně dlouho a

mám s čím porovnávat. Naši studenti mají vždy absolventské představení. Je důležitou zásadou, že začínají od nuly, tedy od hledání tématu. Když pak procházíme dramatický plán, je to strašně banální.

Není to také otázka učitelů?

Myslím si, že škola má v tomhle velkou roli. Učitelé občas tvrdí, že za to může rodina, já říkám ano, ale škola taky. Od toho ji společnost zřizuje. Učitelé ale zvláštním způsobem rezignovali – nikdo nás nemá rád, máme málo peněz, všichni po nás něco chtějí. Tohle ale je starost učitelů, oni na to musí přijít, ale z různých důvodů se to neděje. Na druhou stranu, pokud to učitel dělá, dá se hezky sledovat jeho linka, potkávat a poznávat jeho studenty. Další věc je, že učitel má jinou zkušenost. Dneska už nikdo nebude tolik čist, jako se četlo před dvaceti lety. Je to prostě jinak. Já si dokonce myslím, že se ani nikdo nebude koukat na filmy. Dřív existoval jakýsi společný základ, teď všechno letí po povrchu jako v esemesce. Soustředěná práce, která vede ke konkrétním výsledkům, asi chybí. Nejsou zřetelné zásadní hodnoty, konflikty. Člověk je stále zahlcen, že musí něco dělat, a přitom nedělá skoro nic.

Kam byste ocenil, kdyby pedagogové děti vedli?

Hlavně bych byl rád, kdyby měla většina dětí možnost potkat dramatickou výchovu. Tam je prostor pro soustředěnou práci. V Německu se například učí Theater na reálkách, takže každá třída na úrovni naší devítky má za sebou práci na představení. Zažijí setkání s textem, často je to zrovna Brecht. Výuku mají

Rozhovor pokračuje na straně 14

TS Magdaléna, Rychnov u Jablonce n. N.: Oněgin byl Rusák aneb v Praze svůj čas maříš – za rohem je Paříž

SPOLEČNOST SE ZNOVU UBÍRÁ ŠPATNÝM SMĚREM

Rozhovor se souborem

Mínily jste tím představením nějaké osobní prohlášení?

- Jo!

- Viděly jsme, že se komunismus vrací, nebo se spíš může vrátit. Pořád existuje komunistická strana, pořád to může přijít. Tak jsme chtěly lidi varovat, aby se nestalo to, co už tu jednou bylo.

- Přijde nám, že se společnost ubírá znovu špatným směrem a chceme to říct.

Takže první popud vyšel od vás?

- Jo. Sledovaly jsme oslavy dvacátého pátého výročí pádu komunismu. Tak jsme se o tom začaly bavit s paní učitelkou, protože nás to zajímalo. Pak jsme přišly na nějaké knížky a mimo jiné na knihu Oněgin byl Rusák. Hodně se nám líbila a chtěly jsme s tím něco udělat.

Myslíte, že vůbec může být tanec „angažovaný“, když je to vlastně tak abstraktní jazyk?

- Určitě se dá tancem něco vyjádřit.

Vedoucí Ludmila Rellichová: I hudba je hodně abstraktní a dokáže být angažovaná. Myslím, že každé umění může být angažované, pokud má co říct.

A narážely jste na nějaké problémy? Protože třeba cítím určitý rozpor v konkrétnosti názvu a abstraktnosti představení.

L.R.: Název jsme hledaly docela dlouho, pořád jsme na něj nemohly přijít. A v knížce se objevuje věta „V Praze svůj čas maříš a za rohem je Paříž“ – mně to evokovalo dobu, kdy mi bylo patnáct, šestnáct a naše největší touha byla odjet do Paříže a chodit po Montmartru. Holky se mě pak zeptaly, proč jsem to neudělala po revoluci – a já odpověděla, že už mi nebylo těch šestnáct, měla jsem dvě děti a už by to bylo jiné. Chtěla jsem tím vlastně holkám říct, že bych strašně nerada, aby se dožily něčeho podobného, byť v jiné formě.

Kromě jiného jsem v představení cítil motiv antiky. Čím vám to asociovalo?

L.R.: Luboš Fišer tu skladbu psal v době normalizace. A všechna jeho historická témata mají souvislost s jeho současností. Myslím, že se to v jeho hudbě stále opakuje, stejně jako v historii. Totalitní společnost vždycky přijde po nějakém velkém sociálním problému – což je v té hudbě vlastně vyjádřeno.

Možná i v historii samotné antiky, římského impéria.

L.R.: Taky, určitě. On to tak i myslel. Jeho skladby je zajímavé analyzovat. Nejdou nijak moc sestříhat, protože to má přesně promyšlené. Ta hudba vede.

Jak se překládá literární předloha do tanečního jazyka?

L.R.: Pocitem, který člověk z knížky má. Pocity, které hlavní postava knížky zažívala, se dají do tance otisknout. Holky si vytvářely svoje vlastní části choreografie na konkrétní texty, které psaly, inspirované knihou. Tvorba taneční inscenace je vůbec podobná tvorbě jakékoli jiné inscenace. Pohybový materiál si holky tvořily z improvizací, psaných textů, hudby a podobně.

Tématem přehlídky je paměť. Co byste vzkázaly v souvislosti s tímto tématem?

- Nezapomeňte.

-jam-

RECENZE

RUDÁ ZNAMENÍ DOBY

Taneční soubor Magdalena je na festivalu vždy vnímán jako něco vyjímečného už jen proto, že svým tancem přináší zcela jinou kvalitu, jiný výraz. Křehkost a půvab ve spojení s výrazně abstraktním příběhem, byť často čerpají z motivů a příběhů velmi konkrétních. Nicméně, titul, který zvolili tentokrát jako inspiraci, totiž Oněgin byl Rusák, evokoval zcela nová očekávání. První dotek, tedy agitačně laděné portréty politiků totality ve foyeru, výmluvně doplněné portrétem Miloše Zemana s otazníkem, i dokumentární záznamy notoricky známých projevů znějící při vstupu do hlediště stále napovídaly, že tentokrát opravdu půjde o něco zcela jiného než obvykle.

Prázdná scéna, a patetická hudba Luboše Fišera s opakujícím se refrénem Ave Imperator! Morituri te salutant a skupina dívek v šedém, pohybujících se v různorodých seskupeních po scéně však napověděly, že výrazové prostředky souboru se nijak podstatně nemění. Připomněly návaznost na předchozí práci souboru, jak v až patetické vážnosti provedení, tak v zacházení s barevnými symboly, i ve způsobu tance. To ovšem neznamená, že by to bylo špatně. Spíše jen proti očekávání, které evokoval jak název, tak i podtitul „v Praze svůj čas máš - za rohem je Paříž“. Trvalo mi tedy nějaký čas, než jsem přestala hledat v představení náznaky příběhu, vyprávěného v knize jedinou hrdinkou s lehkým nahladem, a spíše nostalgií než nenávisí. Patrně nejvíc matoucí pro mě byla neodbytně znějící velkolepá hudba, která mi rozhodně nepřipomínala očekávaný „malý“ příběh z totality, ale spíše velké dějiny,

kteří se valí mohutnou silou vpřed a ničí vše, co jim přijde do cesty. Tedy obecné téma totality, souboje šedivé masy s krvavě rudou barvou, která každého poznačí, a již je těžké vzdorovat a uniknout.

Nejzajímavější pro mě byly momenty, kdy se tento souboj stal konkrétnějším, tedy osobnějším. To se dařilo předvést především v první scéně, kdy je až exemplárně ukázán souboj sólistky s rudou židli, následující scéna, v níž je každá z dívek na různých částech těla „stigmatizována“ červenou, či závěr, kdy jsou téměř všem namalovány rtěnkou obrovské pusy, s nimiž dívky vypadají jako tragičtí klauni.

Jana Sprová

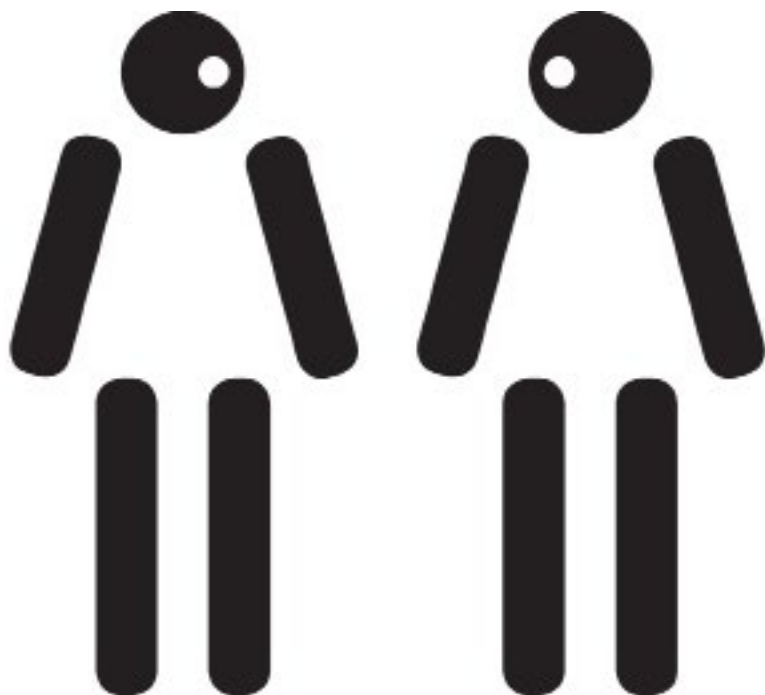

SLOVOMRAK

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

DISKUSE O INSCENACI:

Představení se mi líbilo, hlavně kostýmy a taneční zpracování. Také načasování pohybů. Jen jsem absolutně nenašel pointu z předlohy. *** Přemýšlel jsem nad ambivalencí konkrétnosti politických projevů na začátku a abstraktnosti tanečního představení. Tyto dvě roviny se mi nepropojily. *** Přišlo mi to jako román 1984 bez hlavního tématu, jen s atmosférou. *** Bylo na co koukat, byl to tanec. Ale pořád tam byla přítomná uniformita, prázdné dlaně, pochodování. Trochu mě zavádělo to, že jsem přemýšlel, kdo je s kým. Pořád jsem „hledal nepřítele“. Byla to pro mě pěkná ukázka současného tance, užíval jsem si tanec jako takový. *** Tématem pro mě byl totalitní režim jako šou pro davy. *** Viděl jsem moderní taneční divadlo s působivými obrazy. Ale současně jsem měl potřebu analyzovat, hledat, a měl jsem vlastně málo stop. Vyhazovalo mě to z vnímání. Asi by mě bavilo, kdyby tam těch konkrétních motivů bylo mnohem víc. Hudba mi postupně přišla repetitivní, trochu mě štvala. *** Pro mě tam bylo konkrétních motivů hodně. Možná je to závislé na vlastní zkušenosti, kterou si do těch obrazů promítáme. *** Zuzana Jirsová: Název je důležitá věc a budí očekávání – v tomto případě určitého odlehčení. Výborné bylo, že při skupinových akcích nešlo o „spartakiádu“, každá z dívek šla sama za sebe. Viděla jsem za představením pevnou ruku, která svírá otěže, ale zároveň jsou koně svobodní. *** Karel Tománek: Zařadil jsem si to do kategorie apelativního divadla, které reaguje na nějakou závažnou celospolečenskou věc a snaží se změnit postoj diváků. Pro mě osobně tento žánr skončil po roce 1989. Dnes mě velmi překvapilo, že mi představení tento postoj převrátilo. Cítil jsem se vděčným účastníkem, který si na konci prožil i katarzní moment. Hrál se o obecném tématu komunismu. Přišlo mi, že soubor pracuje s kompozicemi soch Olbrama Zoubka, včetně určitého patosu. *** Vladimír Fekar: Choreografie TS Magdalena vždy mají nějaký vnitřní příběh - i tady se začíná jednou dívkou se židli, naznačuje se nám používání červené barvy. Tvar, který působí abstraktně, v sobě má konkrétní pozadí prostřednictvím velkého množství gest, která si můžeme nějak vykládat. Kdyby to bylo politické divadlo, s těmi konkrétními fakty, vlastně by mě to rozčilovalo, ale takto mě to velmi oslovovalo.

RECENZE

TANEČNÍ DIVADLO SE SILNOU VÝPOVĚDÍ

V hloubi jeviště sedí v příčném pruhu světla bílá dívka na rudé židli; zní Gottwaldův projev o návratu z Hradu, pak Husákovy hrozby vyhubením všeho shnilého, pověstné Jakešovy úvahy o tom, kdo kolik bere a co podpisuje či nepodpisuje a nakonec Zemanovy „filologicko-morální“ rozklady o Pussy Riot – a po nich vždy zazní Ave imperator, morituri te salutant. Dívka roztančí kreaci evokující člověka v soukolí doby, v jejímž závěru skončí uvězněna pod židlí, po ní další sólo a nakonec různě se členící a spojující chór jedenácti tanečnic – to vše za zvuků jakéhosi oratoria na slova citovaného latinského pozdravu.

Nedokáží převyprávět děj – už proto, že tanec má vždy obecnější, méně konkrétní a více emotivní a estetickou povahu – ale jistá spíše dějinná než dějová linie tu ve světle zmíněných politických projevů patrná je: zametání s lidmi jako s hadry, znásilňování lidské důstojnosti, mučení, popravy, snaha o sebeočistění a pohled do zrcadla i vzpoura... aby se v závěru zase vrátil člověk jako jedinec: dívka s židlí, jež postupně všem poznamená ústa rudou barvou - těm, kdo je rozbíjeli, těm, komu je rozbíjeli, těm, co jimi štvali i těm, co mlčeli. Nakonec sedí ona prvotní dívka na židli v popředí, proti ní na diagonále druhá v obranném gestu a v příčné diagonále skupina ukazující své holé ruce a skupina lidí vztahující ruce k divákům jako otázku či výzvu.

Zvládnuté řemeslo a přesně tvarovaná energie jež nám divadelníkům tak často chybějí. Taneční divadlo se silnou výpovědí.

P.S.: Proč se to, proboha, jmenuje „Oněgin byl Rusák“, ještě ke všemu s oním podtitulem „aneb v Praze svůj čas maříš – za rohem je Paříž“, když to má s Irenou Douskovou společnou sotva dobu???

Luděk Richter

Odřený lokty, Olomouc: A kráska, zvíře...

NEBYLO BY TAK SNADNÝ NÁS ROZTRHNOUT

Rozhovor se souborem

Na jevišti malé scény – Antonín, který se v půlce představení udeřil do hlavy o reflektor a teď vidí dvojmo sedí v rohu a Lenka Kaplanová občas vstupuje s radami a studenými obklady.

Jak se cítíš?

Antonín: Fyzicky se cítím jako po každém hraní, kromě toho že mě teď bolí ta hlava. Ale jinak nic zvláštního, úrazy máme často. Jednou mi tekla krev z ucha, protože jsem dostal loktem. Jinak samozřejmě odřené lokty.

A jaký je to fyzický pocit, když je představení bez úrazu?

A: Jo, v pohodě. Jsem vždycky rozlámanej. Ale vždycky jsme zatím hráli na parketách, ten koberec je nezvyk, protože když třeba padáme, tak podlaha jede.

A jak u tebe?

Petra: Není to tak zlé, mám rozklepané ruce, ale ty modřiny už ani necítíte.

Vy to děláte pro ten fyzický pocit?

Ne, to ani ne.

Je to tanec nebo sport na jevišti nebo co to je?

Vítek: Pojmenovali jsme si to skoro jako vlastní žánr. Možná to zní trochu sebestředně, ale nedokázal jsem to zařadit ani do pohybovky, ani do žádného sportu, spíš to tak balancuje.

A jaké byly vaše ambice?

V: Chtěli jsme dojít k tělesnosti. K tomu, aby to bylo pudové, aby to nebyla jenom slova, slova, slova, jak u hodně představení zažíváme. Aby to bylo o nás a aby to šlo z nás, aby se odrážela naše osobnost v tom, jak se pohybujeme na jevišti.

Kde se zrodila potřeba, jít tímhle směrem?

V: Já měl tuhle myšlenku hodně dlouho v hlavě. Pak jsem byl na workshopu, kde mě oslovila jedna hra, která se jmenuje Lovce a zvíře. Je to vlastně taková hypnóza – ten zadavatel zhypnotizuje dva hráče, z jednoho udělá lovce a z druhého zvíře a žádné jiné zadání to nemá. Cítil jsem tak úžasný vjem a spojilo se mi.

Jak jste hledali předlohu?

V: Původně jsme přemýšleli, že to uděláme bez předlohy. Ale pak jsme ji našli, protože nám pomáhá k větší srozumitelnosti celku. Přemýšleli jsme nad příběhy, kde jsou dvě postavy – padal tam i Romeo a Julie. Pak jsme došli ke Krásce, protože ten příběh není tak profláklý, ale zase dostatečně známý.

V čem vám slova přijdou zbytečná?

A: Jsou popisná. Naše tělo je natolik dokonalé, že dokážeme sdělit věci pohybem a výrazem. Když mluvíte a hrajete činohru, tak zaniká člověk sám o sobě.

A v divadle jako v životě?

A: Já jsem většinou docela ukecanej. Ale myslím, že gestikulace a tyhle věci jsou pro mě mnohem důležitější.

V: Možná bychom se měli i lépe, kdybychom tolik nekecali.

Měl jsem chuť tam během představení vlítnout a rozdělit vás.

P: To nám říkají často.

A: Myslím, že to je dobře, toho asi chceme dosáhnout.

V: Protože to znamená, že se to těch lidí přímo dotýká. Občas jsme se tady na rozborech bavili o tom, že ta představení jsou za sklem. Tohle to sklo rozboří. Hraje v tom i strach o herce.

A: Pokud jste měl tenhle pocit, tak už se na to nedíváte přes sklo.

P: A ono se nám často stane, že se lidé začnou během představení o tom představení bavit...

A: A fandí, je to fakt jako hokejovej zápas. Takže, to je v pořádku.

A co by nastalo, kdyby na to jeviště někdo vlezl?

A: My bychom ho přibráli. Myslím, že by nebylo tak snadný nás roztrhnout. Ale ono je to na způsob performance, takže by to tam asi úplně nevadilo. I když neznám přesnou definici performance.

V: Já s tím zařazením úplně nesouhlasím, ale nechám tomu volný průběh.

A možná to je i divadlo poezie.

V: Neměli jsme odvahu jít s tím na Wolkráč. Tak třeba příští rok.

-jam-

RECENZE

GESTO NEBO SDĚLENÍ?

Na scénu – snad do života – je vržen muž. Ohmatá své nevábné vzezření (zvíře?) a pak i výběh, který mu byl určen a je se svou situací zjevně nespokojen. Vzápětí je do stejné situace vržena i žena: není úniku. Muž se snad chce ženě přiblížit (probleskují tu okamžiky erotické touhy), ale namísto přiblížení útočí. Ti dva se začínají bít na život a na smrt. Chápu to jako nadčasový symbolický zápas mezi mužem a ženou, kteří by spolu chtěli být, ale nedokáží to jinak než věčný bojem. Obecný obraz „soužití“ muže a ženy na světě (jsem-li ovšem ochoten uvěřit, že boj je jeho obrazem, a že mladí tvůrci takto život vidí).

Pohybové divadlo bez jediného slova se odehrává jen mezi dvěma herci na prázdné scéně v chladně modrém světle, jež se jen jednou promění na světlo bílé a umožní nám zahlédnout, že trikoty herců jsou temně rudé (vášeň? bojovná? milostná? - a proč právě v tomto okamžiku).

Dlouhý a nestrukturovaný boj vrcholí dlouhým nenasytným polibkem, jenž ženu usmrtí spolehlivěji než předchozí škrcení. Muž šílí, zoufá a zůstává v kleci života sám.

Diváci se smějí. Jistě i proto, aby se vyrovnali s nečekaným děním i jeho formou. Ale není tu i vnitřní, inscenační důvod, totiž to, že inscenace nezvládá přesvědčit diváky o tom, že

forma a obsah jsou v souladu? Herec a herečka do sebe a sebou zcela reálně naturalisticky bijí, čímž diváka vytrhávají z vnímání obrazu do reality, takže ho přestává zajímat, jaké významy nesou činy postav a začíná mít strach o herce. Oprávněně totiž vzniká otázka, nakolik mají tvar pod kontrolou (což zranění herce o reflektor jen posílilo).

Divadlo krutosti? Barbie? Marina Abramovič? Ale když se ve své performanci záměrně rozběhla proti zdi a rozrazila si o ni hlavu, až stříkala krev, smyslem bylo vyburcovat tímto gestem diváka z letargie lhostejného, blazeovaného nahlížení a nezájmu o cokoli a přivést ho k zásahu proti krutosti. V olomoucké inscenaci však vnímám řadu prvků, naznačujících, že nám inscenátoři chtějí něco strukturovaně vyprávět, že jim jde o sdělení, jež bychom svým zásahem rušit neměli. Otázkou tedy je, zda jde inscenátorům jen o provokující gesto, jež má diváka vyprovokovat k zásahu, nebo o sdělení.

P.S.: Název „A kráska, zvíře...“ odkazující k celoevropsky známé pohádce i poukaz na Beaumontovu předlohu, jež byla souboru inspirací, je zavádějící. Hraje tu nějakou roli, zda je žena kráska? A kde je tady archetyp vnějšího zdání (ošklivé zvíře) a vnitřní pravdy a krásy?

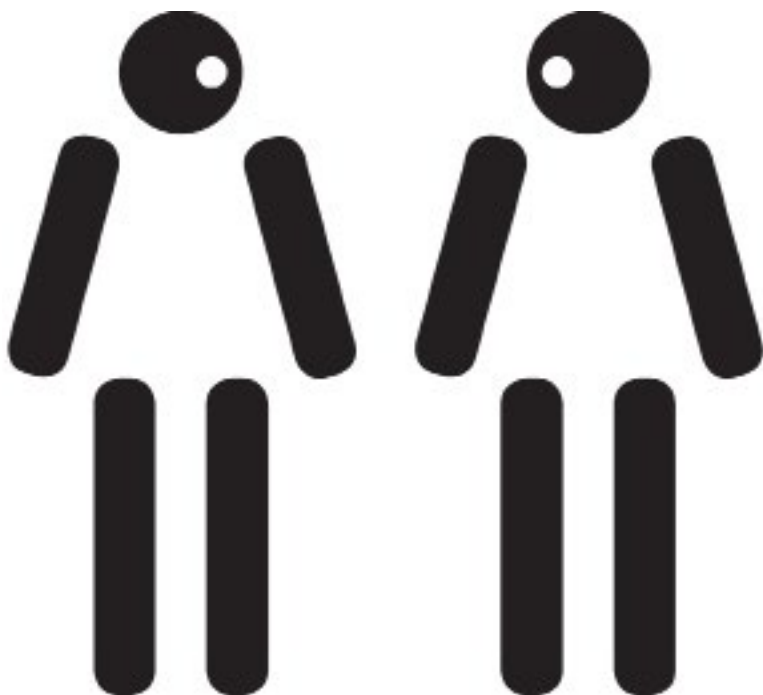
Luděk Richter

SLOVOMRAK

násilný bombastičké dobrý
nebezpečný
pokus konec juj
au smrt
nebezpečí

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

DISKUSE O INSCENACI:

Hrozně moc jsem se bál o herce a bylo mi to nepříjemné a frustrující. *** Není možné dělat improvizovaný boj na jevišti. Ztratil jsem se v tom, kdy jsou proměny, kdy kdo koho miluje, kdy se proměňuje. Kdybych si zapnul wrestlerský zápas, bylo by to lepší. Přijal bych i tu rvačku, ale musela by být vystavěná. *** Pro mě to bylo pěkné představení, bylo mnohem opravdovější, než kdyby to bylo naplánované. *** Začátek mě uchvátil, ale pak už to tak dobré nebylo, proměna byla strašně dlouhá, boj mě rušil tak, že jsem měl sto chutí odejít nebo vlítnout na jeviště a ukončit to. *** Z mého pohledu to byla jen jejich věc, osmdesát procent času jsem se nechtěl dívat, bylo to něco tak intimního a podaného tak naturalisticky, že to na mě působilo nepříjemně. *** Pro mě vědomě rezignovali na nějakou stylizaci a náznaky. Pro mě to dokonce bylo málo – málo jsem se bál, bylo to krátké a nakonec se herci zradili sami, když začali používat to, po čem se tady volá. Pokud se rozhodli, že jdou do krve, musí jít skutečně do krve. *** Byla to legitimní žánrová volba a byla hodně osvěžující. Na druhou stranu hra zůstala u takové etudky, nevyvrcholila v inscenaci, která by překročila prostředky samotné. *** Zuzana Jirsová: Kdybych tu nebyla pracovně, z představení bych utekla. Nekritizuji představení, protože tomuto způsobu divadla nerozumím. *** Karel Tománek: Byla to velmi zajímavá zkušenost. Základní konvence divadla je, že se jako divák přicházím dívat na něco, co není reálné, co je vymyšlené. Při představení jsem ale herce začal stále více vnímat ne jako postavy, ale jako mladé lidi, kteří provádějí nějakou fyzickou akci na hranici ublížení. Je na souboru, zda se přikloní ke klasickému kukátkovému divadlu, nebo se bude pokoušet o jiný druh divadla. *** Vladimír Fekar: Je zajímavé, že muž se ve zvíře nepromění ve chvíli, kdy vchází žena, ale běsi jím cloumají už dříve. Hrozně mě baví, že v přístupu souboru je spíš intuice než promyšlenost, a to mě vlastně velmi příjemně dráždilo.

RECENZE

DO KRVE

Už samotný název souboru *Odřený lokty* dává určitou zprávu o tom, že tady půjde o zcela jinou podívanou, než jsme zvyklí. Dvacetiminutovka bez hudby a beze slov, je spíše performancí nežli inscenací. To, co se odehrává na scéně, se jeví spíše jakýmsi experimentem tělesné zdatnosti a výdrže protagonistů. Je to surový zápas mezi dvěma performery, tady a teď. Motiv zvířete a krásky, tedy souboj duše a těl, živelné smyslovosti a surové tělesnosti, v němž se i něha projevuje spíše brutalitou, to vše je až nesnesitelné.

Nejprve jsme konfrontováni s mužskou postavou v černém, uzavřené v temné kobce. Je to jakýsi neurotický prostor, který může být skutečným vězením, ale může být i vězením duše. To, s čím bojuje, je on sám. Jsou to jeho běsy, impulsivnost, a především jeho až panický strach. Tato expozice, kdy ohmatává temné zdi i sám sebe, kroutí se, oddychuje, zápasí, jak se marně snaží zbavit se toho, co jej tíží, je úmyslně příliš dlouhá, aby ukázala hloubku jeho

zoufalství. Poté do hry vstupuje druhá postava, je to žena. A oba v přízračném namodralém světle vypadají jako duchové. Vzájemná komunikace mezi nimi nemůže být jiná než to, co „zvíře“ zná. Tedy fyzická, krutá, násilná, i když chvílemi jako by probleskne pramínek něhy, který se však vzápětí ztrácí. Jako by se magneticky přitahovali a odpuzovali navzájem, zaklesnutí v souboji se příliš neliší od impulsivního vášnivého objetí.

Konec je tragický, fyzicky silnější zvítězil. Ale je to vítězství? Spíše to připomíná smutek dítěte, které příliš silným stiskem zahubí motýla či myšku, kterou si zamiloval. Zůstává znovu sám... Experiment, který přivezl olomoucký soubor, není podívanou pro každého. Divák z ní pociťuje téměř fyzickou bolest, u níž si není jist, zda patří postavám, nebo hercům, kteří jim propůjčili svá těla a duše...

Jana Soprová

Pa, Jahody! SPgŠ Futurum, Praha 10: Facky, fucky, fuck

MATKA S DCEROU JE VELMI SILNÝ MOTIV

Rozhovor s členkami souboru

Jak jste vybrali předlohu?

Terka: Před začátkem prázdnin jsem profesorovi a zároveň režisérovi přinesla knihu od Claire Castillon, jmenuje se Havěť. Přes prázdniny nám napsal scénář, na kterém jsme pak společně pracovali.

Co vás na předloze zaujalo, že jste zatoužila po inscenování textu?

Terka: Myslím, že jsme ve věku, kdy je těžké se vypořádat se svou matkou. V knize jsou různé příběhy, které na sebe nenavazují. My jsme je spojili v jeden celek. Ani jeden příběh v našem představení není celý. Jsou to jen útržky. A ty vybíral režisér.

Je to tedy pro vaše vrstevníky aktuální téma?

Petra: Nemyslím si, že je to aktuální jenom tím, v jakém jsme věku. Podle mě je to aktuální v kterémkoli věku. My se v našem věku k tomu vztahu postupně dopracováváme, zjišťujeme, že i přes neshody je pouto velmi důležité. Matka s dcerou – to je velmi silný a symbolický motiv. Proto si myslím, že to neoslovuje jen naše vrstevníky, ale lidi v každém věku.

Maruška: Zjistili jsme, že představení má vliv i na matky. Pokud v publiku jsou, má to neuvěřitelnou sílu a je to po představení na publiku vidět.

Dochází u nich k sebereflexi?

Míša: Dneska jsme slyšeli, jak se tam nějaké holky bavily a jedna z nich říkala, že asi přehodnotí svůj vztah s mámou. Petra: Pro nás je důležité, aby si lidé uvědomili vztah ke své matce. A taky fakt, že tu nebude napořád. Určitě ale není naším záměrem diváka citově vydírat. Nechceme, aby to tak působilo.

Co výtvarný koncept, ring a paruky? Ty jste vybíraly samy?

Ivča: Původně jsme měly mít kostýmy a nějaké přehozy, zástěry a tak. Když šla herečka do ringu, měla se do kostýmu obléknout. Jelikož to bylo strašně složité, přišly jsme s nápadem paruk, se kterými odlišíme i samotnými účesy matky od dcer.

Maruška: Navíc to souvisí s vlasy. Původně to tak nebylo, ale nakonec to celé jako koncept dává smysl, nic nevyčuhuje.

Míša: Původně neměl vůbec být ring. Na to jsme přišli taky až

společně, když jsme zkoušeli různou improvizaci a hledali, co by bylo nejlepší.

Je pro vás těžké hrát v ringu, tedy na tři strany k publiku?

Míša: Je to pro nás lepší, protože nikdy nestojíme k publiku zády. Můžeme hrát jakkoli a budeme pokaždé vidět.

Terka: Hlavně nám to pokaždé vyjde, že stojíme jinak. Nikdy to není stejné. Takže je to pro nás lepší, že jsme vidět z více úhlů. Nemusíme se na to pak tolik soustředit.

-jip-

RECENZE

MATKY, DCERY (OTCOVÉ A SYNOVÉ)

Téma vyrovnávání se se vztahem k rodičům je ve věku účastníků Mladé scény zcela pochopitelné. Přesto je pozoruhodné, kolikrát se tu zrovna letos objevilo. Tentokrát jde specificky o vztahy mezi dcerou/dcerami a matkou. Ta je v jejích očích samozřejmě naprosto trapná a je nemožné se za ni na každém kroku nestydět.

Scénou je vcelku logicky boxerský ring, do nějž borci i sudí vstupují - leč boj, ač jsou ohlašována jeho jednotlivá kola, se nekoná, a sudí nic nesoudí, jen ohlašuje názvy pěti kol - pěti variací „trapasů“.

Vše je uváděno jako jakási reality show moderátorkou a představitelky matek a dcer jsou losovány z „diváků“ - zřejmě pro naznačení toho, že jimi může být kdokoli z nás (i když já se na dceru ani na matku necítím) a snad i proto, aby se dalo najevo, že nejde o vypracované herectví (o něž vskutku nejde: někdy je nedotažené, někdy přetažené). Jenomže

zůstává právě jen u tohoto prvotního náznaku a dál se s ním nepracuje - ani ve smyslu neumělosti „nahodile“ obsazených „diváků“ (přirozeně jde o připravené členky souboru), ani ve smyslu různorodého pojetí vztahu, ale ani ve smyslu pro show zneužitých neherců. Co chybí úplně je sdělení, z čího pohledu se vše „vypráví“: z hlediska hereček, jež jsou v příslušném věku a matkami vskutku pohrdají, či z hlediska soupeřících matek i dcer, nebo snad z hlediska moderátorky, která chce hlavně pobavit?

Nakonec přichází zlom: v ději, žánru i stylu zobrazování. Když dcery tyranizují i matku, postiženou rakovinou, vzepře se „divačka“, rozmetá ring a v rozcitlivěném obraze po biblicku umyje matce nohy a ovine se kolem nich. Obraz je to jímavý, vyznění krásné, ale je třeba pečlivě hlídat hranici, aby nesklouzl do sentimentality a zneužití věci tak citově vypjaté, jako je smrtelná nemoc.

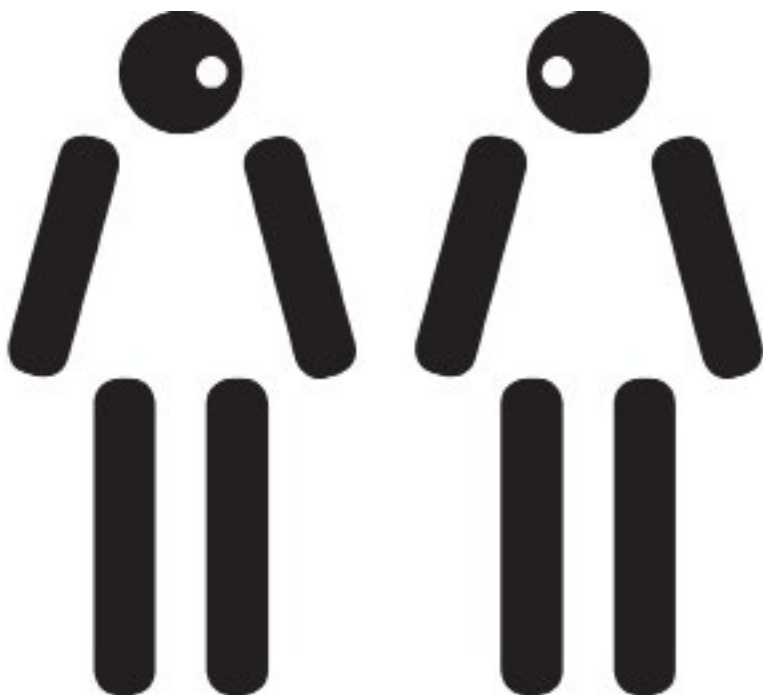
Luděk Richter

SLOVOMRAK

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

DISKUSE O INSCENACI:

Myslím, že jsem viděl inscenaci holek, které chtěly vyprávět o vztahu k mamě. Byly tam dvě příběhové linie, které se mi vlastně nepropojily. *** Přišlo mi to jako variace na Popelku - v ringu byly ty zlé sestry a na konci přišla hodná Popelka, která se o maminku postará. Na konci byl sugestivní, až biblický obraz mytí nohou, který byl ale zbytečně rozbitý dlouhým monologem. Byly tam momenty, které byly zajímavé, ale nepodporovaly příběh. *** Na začátku jsem měla představu trapné reality show, na kterou se všichni dívají. Brala věty, které všichni o matkách říkáme, jako by z povrchu. Druhá část mi zbytečně ztěžkla tématem té nemoci. *** Díky představení jsem si uvědomil, jak neférově se chovám ke své mamě. *** Nebylo mi jasné, jestli je ta první část sranda, nebo je navážno. *** Při hraní v ringu vidí divák všechny nejistoty a na hercích bylo vidět, že si úplně jistí nejsou. Škoda, že se víc nepracovalo s principem reality show. *** Představení se mi líbilo, občas jsem měla slzy v očích. *** Inscenace má dvě poloviny – jedna má ukázat malicherné problémy, druhá to, že skutečné malicherné jsou. Problém jsou nedůslednosti v obou částech. *** Důležité je, z jakého hlediska je celý příběh vyprávěn. Může to být z pohledu mladé dcery, z pohledu matky i dcery, nebo pohledem autora jakési reality show. *** Celou dobu jsem přemýšlela, proč? Proč se chovají tak, jako se chovají, při té nemoci? Bylo to pro mě tak nepřijatelné, že jsem to nepřijala. *** Nespojily se mi dvě poloviny, přišlo mi, jako by šlo o dva různé programy. *** Zuzana Jirsová: Představení mělo výborný start, pak přišla část s trochu čítankovou, vyprávěcí dikcí. Chybělo mi, že v ringu neprobíhal žádný boj. Třetí část byla pro mě příliš zatěžkaná a moc sladká. *** Vladimír Fekar: Inscenaci jsem viděl podruhé a zaznamenal jsem v ní posun. Přemýšlel jsem, jak to hrát. Co kdyby bylo na začátku jasnější, že pět holek z pajdáku dalo dohromady svou reality show, ve které si dost nevybíravým způsobem dělají srandu z toho, jak se ani na banalitách nejsou schopné domluvit s matkami. A pak do toho vpadne realita - matka z publika toto divadlo zbourá. A ony ji začnou „podjebávat“ a shazovat, až se z publika zvedne jiná holka, která jí přijde umýt nohy. Ale to se hrozně těžko hraje. Vidím spoustu nedůsledností. *** Karel Tománek: Inscenace pro mě ze dvou třetin byla v rovině trapna, divadelně nefungovalo v podstatě nic, ani pokus o zatažení diváků do ringu, ani propojovky moderátorky a další prvky. Bylo to naprosto banální. A pak se úplně otočily karty a začalo se hrát o posledních věcech člověka. A najednou prostor začal fungovat přesně, byli jsme vtaženi do situace, kterou jsme nečekali. A pak asi záleželo na tom, v jaké náladě diváci byli a podle ní si to prožili.

RECENZE

V RINGU

Soubor Pa, Jahody se inspiroval povídkovou knihou Claire Castillonové Havět, zobrazující dosti krutý pohled na vztah matek a dcer, v němž právě povídka o matce nemocné rakovinou a chování její dcery je tím nejsurovějším. My jsme nejprve konfrontováni jako diváci obklopující ring, se sérií scén, v nichž vylosované zápasnice předvádějí modelové situace, v nichž je obsažen veškerý hnus vypjatých vztahů dcery a matky. Je to jakási reality-show, uváděná a řízená moderátorkou. Očekávali bychom ovšem, že v ringu, poté, co si dívky nasadí paruky, dojde ke skutečnému zápasu. Nicméně, v konkrétním provedení jde jen o přibližné převyprávění epizod. V nich vždy matka, ať je jakákoli, vyznívá jako bezmocná oběť svéhlavé, egoistické dcery. Jednotlivé epizody jsou rytmizovány úderem do převráceného lavóru. Vše vrcholí epizodou, kdy nemocná matka, obklopená davem blondatých dorážejících „zrůd“, se zoufale dožaduje klidu. V tu chvíli se představení přelomí v druhou část, kdy do ringu nezvána vstupuje dívka v civilu, a vyhání ostatní. Nastává možná až moralistní závěr v duchu křesťanské symboliky, kdy v zklidněné intimní scéně dcera myje své matce nohy v umyvadle, které bylo v předchozí části oním nemilosrdným gongem, a dává jí najevo svou úctu a lásku. V kontrastu s předchozím je to silně emotivní scéna, při které mimoděk vstoupí slzy do očí. Zážitek rozporuplný, ale vyzývající k zamyšlení.

Jana Soprová

Seminář

TĚLO A POHYB

Američtí vědci prokázali, že dvě hodiny spánku denně průměrnému redaktorovi v žádném případě nestačí. S tímto vědomím zamířil jsem ráno směr ZUŠ Jaroslava Kociana, abych se stal svědkem prastarého lidského umění, které si se mnou absolutně nerozumí – pohybu. Na základě toho jsem se rozhodl, že zůstanu nezúčastněným pozorovatelem, a pokusím se analyzovat momentální dění, nebo je dokonce pochopit. Ale nechtějte přilížit.

Lektorka semináře Andrea Popovská se na základě unavených a ztrápených obličejů svých svěřenců rozhodla, že pojme poslední společné setkání odpočinkovou a uvolňující cestou (prozatím). Začalo se rozcvičkou. Ne takovou, jaké býváme svědky u různých týmových sporů, nebo na začátku tělocviku. Rozcvička spočívala v rozhybání a uvolnění těla skrze masáž. Pořádnou. Komplexní. Součástí těla nejsou jenom svaly a nejsou to jen svaly, co si můžeme poškodit. Důležitý je každý kloub, každý záhyb těla.

„Ono to dneska nebude tak akční, jako jsme pracovali v předchozích lekcích. Všichni jsou hodně unavení,“ obrátí se na mě s úsměvem Andrea. Masáž pokračuje. Přesouvá se od nohou k rukám, potom k zádům. Ležící se stává loutkou v rukách svého protějšku. Je zcela odevzdán. Tělo splynulo s podlahou. „Snažte se mezi vámi nepřerušit kontakt,“ říká lektorka, pobíhá mezi dvojicemi, sleduje techniku a radí. „Maséři“ se po nějaké chvíli sklonili a podebrali hlavu svojí živé loutky tak, aby jim spočinula na rameni. Pak takřikajíc zatlačili do podlahy a loutku posadili. Nebylo třeba svalů, jen správné techniky.

Fantastické bylo, že tímto způsobem dokázala křehká dívka vyzvednout o dvě hlavy vyššího kluka, jako by se nechumelilo. Tu náhle spustila se hudba, jak ze španělské koridy a nezávisle na tom Andrea odhazuje svou mikinu stejně, jako to dělá toreador se svým pláštěm. Chystá se nám ukázat, kde je centrum. Položte-li si jednu ruku na břicho a druhou na bedra, přesně mezi nimi je najdete. Centrum celého těla. Seminaristé se rozdělili do dvojic a jeden z nich držel své dlaně blízko obou bodů spojených s centrem. „Málokdy je třeba síla. Jen musíte vědět, kam zatlačit,“ ukazuje Andrea názorně, jak jemným pohybem ruky směrem proti bedrům druhého rozpožhybuje celé jeho tělo. Jen tak. Bez námahy, bez síly.

Takto po třídě chodí dvojice, z níž jeden se vždy nechává vést. Mnozí nejsou na takový pohyb zvyklí, působí tedy poměrně toporně. Proto se ozývá rada, že je potřeba nechat nohy otevřené. Musí dotvářet a dokončovat pohyb a být zároveň neustále připravené na nějaký další, neočekávatelný. Nohy musí působit měkce, kolena být uvolněná. Jako byste běhali v písku.

Maličká dívka vznesla se do neskutečné výšky. A nebylo to tak, že by ji někdo vyhodil, či jí jinak nesportovně nadřoval. Dokázala se dostat tak vysoko jen díky uvědomění si svého

těla. Partner jen lehkým pohybem dvou prstů od lýtek až směrem k ramenům připomíná, podporuje uvědomění si. Panev si musí při výskoku vzít s sebou. A výseky jsou ohromné.

Další cvičení už se neodvíjelo pouze od dvojic a vzájemných dotyků, souznění dvou těl, nýbrž od dynamického předávání energie. Seminaristé se postavili do kruhu, jeden se rozběhl (rychle), pak vyskočil a dopadl těsně vedle jiného, pro nějž toto bylo signálem k vyběhnutí a opakování celé situace znovu a znovu. Po chvíli ale Andrea situaci přerušila. „Ten skok není žádné ... (tady se omlouvám, ale zaslechl jsem něco ve smyslu „kránžeté“, nebyl jsem s to dohledat správné znění výrazu, Andrea však předvedla naprosto geniální baletní skok), žeňte ho do výšky. V poslední chvíli vemte nohy s sebou.“

Nestačí jen znát své tělo a pracovat s ním. Důležitý je i prostor, jeho možnosti, práce s ním, jeho vyplnění. Stejně tak, jako musíte souznít se svým partnerem, musíte souznít i s postorem, ve kterém se pohybujete. Proto působí jako další partner, na kterého je třeba se naladit, takřikajíc vpít se do něj. Anrejini svěřenci začali se zaplňováním prtoru. Pak měli v určitou chvíli padnout k zemi. Spíše než jako špalek se položit na podlahu jemně a s citem. Druhá fáze obsahovala opět kooperaci. Náhodně si někoho vybrali a během stálého zaplňování prostoru jej rukou zvolna zatlačili k zemi. A opět muselo být tělo uvolněné, až vláčné ve svých pohybech. Ve třetí fázi byl protějšek zatlačen celým tělem, čímž docházelo ke splynutí obou těl, která se rovnou měrou vpíjela do země.

Setkal jsem se s cizím světem, který mi nabídl mnoho podnětů k zamyšlení. Mnoho rad, tipů a možností. Kolik toho lidské tělo skýtá. Hlavní je uvolnit se. Proto se uvolněte a užijte si poslední den přehlídky.

-vím-

PŘEDVÁDĚČKY

Telegraficky fotograficky ze tří předváděček práce seminářů

ARCHITEKTONICKÁ SUPRAFENESTRA

Dnes jsme podruhé oslovili našeho externího architekta, aby vytvořil rubriku na téma architektura, urbanismus, doprava, jaký prostor obýváme, v čem žijeme, kam směřujeme. Doprava jako životodárná míza. Dopravní infrastruktura jako krevní oběh. Smysluplné vedení dopravních cest. Upřednostnění člověka před automobilem. Zahánění člověka pod zem a nad vozovky. Dopravní značení hyzdící prostor. Formy, které nás definují. Cit pro detail. Proporce, lidské měřítko. Cestování jako energie světa. Inspirace. Dívání se kolem sebe. Barvičkové diletantství. Doprava ovlivňuje naše životy, naši cestu do práce, kam se půjdeme najíst, jak se vyspíme, zda náš den bude příjemný, nebo jej jen přežijeme. Doprava jako jízva v krajině. Bariéra. Kvalita dopravních staveb. Soutěžení na nejnižší cenu projektové dokumentace. Ignorance estetických kvalit. Ignorance lidského pohledu. Projektování dle skladových zásob stavebních firem.

Všimli jste si, že to nové nádraží je fakt hnusné?

-mak-

KOCIÁNKA ROZDĚLUJÍCÍ

Klidová zóna Kociánka (včetně dětského hřiště). Autor: MGA. Přemysl Kokeš (kokeš partners s.r.o.) Náklady na výstavbu 62mil. Kč dotace z EU 31mil. Kč. Datum otevření: říjen 2010. Obejdí všechny kruhy a nachodíš tři a půl kilometru. Cca 50 betonových skruží s žulovou obrubou.

Kociánka rozděluje jak účastníky MS, tak i místní obyvatele. Skřítkové tesaři z dílny Romana Černíka nám našeptávali hlasy nespokojených: nemám rád kruhy, jsou to odporné betonové kyblíky, kočárkem se tudy nedá projet, kvůli tomuhle se zničili krásné vzrostlé stromy, je to moc drahé, hrůza beton, je to divné.

Park se nachází v širším městském centru, obklopen solitéry z různých stavebních slohů. Je zajímavé, kolik monumentálních staveb se zde nakupilo: normalizační kulturák, neorenesanční vila, budova gymnázia, přísný dům s okny brutalistní ZUŠky Jana Kociána. Budovy otevírají tlamy a plivou své návštěvníky přímo do parku. Mezi solitéry samotnými, a solitéry a prostorem parku je cítit napětí. Snaha o ovládnutí místa.

Tento starší neohrabanější bratříček projektů ve Zlíně či u NTK v Praze se mi líbí. Koncept bublifuku, zenové zahrady, rozhraní cest a zeleně elegantně nahrazující stereotyp lavičky. Čočkový amfiteátr uprostřed se stává zcela rovnocenným partnerem budovám kolem. Jakoby architekt předem počítal s divadelní přehlídkou, v Ústí nenajdeme lepší místo pro prezentaci improvizčního workshopu. Tento nestandardní veřejný prostor vyvolává vášně kvůli tomu, že nesplňuje naši utkvělou představu parku, parku jak jej známe.

Kociánka zaroste, zkošatí a až bude zase plná vzrostlých stromů, tak si lidé už budou jen užívat možnosti, které Kociánka nabízí.

-mak-

ANKETA

Jaká je vaše první vzpomínka v životě?

Ležela jsem v postýlce, mohly mi být tak tři roky. Měli jsme modře natřené stěny a v tom byl bílý vzor, takové ty křížky, jak mají muzikanti. Já tam ležela, pozorovala je a pamatuji si to, protože tam bylo takový ticho – ani ty ženské vedle si nepovídaly a já poslouchala ticho a koukala na tu modrou zeď.

Zuzana Jirsová

Jedna z prvních vzpomínek je, že jsem dostala takový fialový kočárek, když mi byly asi dva rok. A můj o rok mladší bratr mi ho kradl a jezdil mi s ním.

barmanka Tereška

Moje první vzpomínka je z kočárku, jak na mě ti dospělí dělají „Ťuťu, ňuňu.“ A já si říkala: „Co to je? Jsou normální? Proč to na mě dělají?“ Vůbec jsem tomu nerozuměla, protože jsem viděla jejich obličej, když se normálně baví a pak se otočí na mě a všechno se to změnilo. A ještě jednu z kočárku. Máma šla do obchodu a nechala mě stát u záhonu růží. Ten intenzivní vizuální vjem, že růže je růže. Jak je nádherná, každý lísteček, jak voní a že to je ten svět, protože jsem do té doby neviděla svět.

Jana Mandlová

Ségra mě vodila do školky a já si vymýšlel. Ona mi dala dlouhé kalhoty, protože tam bylo chladno a já chtěl krátký – vyšli jsme ven a pak jsme se museli vrátit, protože mi byla zima. Ale možná to bylo jen tím, že se mi nechtělo do školky.

Jan Karaffa

To bylo v jeslích, lezli jsme po takovém prkně a měli jsme skočit dolů. A já upadl a zlomil si klíční kost.

Roman Černík

To k nám na zahradu přijeli Tofoletovi. Ondra Tfolet byl o rok starší než já, blondák a hráli jsme si na písku. Jeden z nás měl brouka z kindervajička, takového modrého, gumového s takovým nosem a ocáskem. A já už si nepamatuju, kdo z nás se ho bál, ale ten, který se ho bál, donutil toho druhého, aby ho zahrabal do písku.

Láďa Karda

Šel jsem s odřenýma kolenama do moře a zjistil, že to pálí.

Lukáš Černý

Když mi byly dva a půl, bydleli jsme na takové chaloupce v Krkonoších a s tátou jsme jezdili na sáňkách pro dřevo do lesa.

Kateřina Roderová

podobnou jako my, ale dostane se k více lidem. Je to ale také o roli umění ve vyspělé společnosti. U nás do galerií nikdo nechodí, ale v Německu i v malém městě ano, neřkuli ve velkých městech.

Jak podpořit, abychom tohoto stavu dosáhli i u nás?

Vidím dvě cesty. Jednou jsou pedagogové ve škole, ve druhé se vrátím k německé zkušenosti. V uměleckých institucích mají animátora nebo pedagoga, který provází, protože lidé se vnímání musí učit, to je jako s cizími jazyky. Škola navíc ví, že tohle je i její úkol. Každý žák německé školy tedy projde programem, který ho seznamuje s galerií. U nás je to na libovůli pedagogů, což je nesmysl. Instituce si musí za těmi návštěvníky dojíti. U divadla je to zřetelné - máme dobrý systém, kdy školy chodí na divadla, ale je to stylem „přijdou – odejdou“. A všichni jsou nespokojení. Učitelé nevědí, co to přesně je, protože tam tvůrci dělají moderní umění, herci mají pocit, že jim nikdo nezatleská, protože to děti nikdo nenaučil vnímat. Proto je geniální, co udělal Sir Mackerras v berlínské filharmonii, kde filharmonici učili děti hrát. Chce to ale peníze, vyškolené lidi a aby to bylo součástí systému. Nemělo by být ponižující se dětmi zabývat, učit je. To je podle mě i role umělců. Zažil jsem i dánský program, kdy umělec – a myslím opravdu umělec, ne učitel výtvarné výchovy – pracoval při škole a seznamoval lidi s tím, jak pracuje, jak přemýšlí. Neumím si moc představit umělce u nás, jak jde na základku a něco s dětmi dělá.

Jak jste to tak definoval, vypadá to, že přesnou odpovědí na problémy je i Mladá scéna.

Rozhodně. Jsem nadšený z toho, jak tu běží diskuse. Snažím se tolik nemluvit, ale jsem vášnivý diskutér, tak mě to láká. Mám zkušenost z Písku nebo z Prostějova z konce osmdesátých let, kde to bylo něco výjimečného. V devadesátkách bylo sem tam něco, ale začalo mi připadat, že se atmosféra vytrácí. A tady je najednou nová generace, která se nebojí mluvit. A nejen veřejně, mluví o představeních i mezi sebou a při výletu na kapličku se dohadují, jestli si ta Klára měla zapálit to cigáro nebo ne. To je prostě super. To je cenné, to je ta škola. Potkat jiné lidi, diskutovat, protože když člověk diskutuje, tříbí si myšlenky. Slyší jiné názory a vidí jiné věci, než rukopis svého učitele. To je strašně cenné.

-jip-

PŘIJEL I VINNETOU...

...a jeho bratr Young Old Kardahand

VÍT ČI NEVÍT

Faktografický sloupek Vítka Maloty

Nachýlilo se nám to. Nachýlilo. Steně jako smrt je jedinou jistotou v životě lidském, neděle značí konec Mladé ať chceme, nebo ne. Tak nějak jsem divadelně cítil, že se blíží konec, neboť chýlím se i já stále více... Blíž k podlaze. Měkké, měkoučké podlaze. Jen na pár minutek spočinout a bylo by lépe. Divadelní kruhy si ale žádají fakta a grafy. Faktografy. Já jsem fakt. Já jsem graf. Já jsem mladý faktograf! Víte, že:

* něco nevím? Pokusím se upřesnit. Magdalena vždy přijede, suverénně na nás, činoherníky, vytáhne své tance a s úsměvem sleduje, jak se potíme při pokusech o interpretaci něčeho, o čem nemáme ani tuha. To vím. Ale paní vedoucí diskuze neustále sleduje s oním nezaměnitelným úsměvem, který jí z tváře prakticky nezmizí. Ona něco ví! A nepoví! Nikdy nic nepoví! Všimli jste si? A já nevím, co ví.

* Velmi chválím polibek mezi kráskou a zvířetem. Je vidět, že moje práce má smysl. Nebál bych se ale zajít dál. Odhalená těla během erotického napětí jsou minimem. Kvitoval bych spíše skutečné, naturalistické pojetí všech aspektů představení. Toto pojetí zdálo se mi příliš lyrizující. Což mě vede k dlouho uleželé myšlence, totiž založit přehlídku extrémního divadla. Podmínkou je sex na otevřené scéně, či tepenné krvácení některého z aktérů. Samozřejmě by pak byla škarpa hned vedle budovy se sálem vysypaná nehašeným vápnem. Nesmíme se bát! Vždyť o tom to divadlo je. Soubor Odřený lokty řadím do Juniorské kategorie této přehlídky.

* Ten nejdůležitější moment celého představení souboru Pa, Jahody! zcela utekl? Bylo to mytí nohou. Tak strašně, až hříšně odfláklé! Což mi připomíná Ježíše, který při Poslední večeři páně myl nohy svým učedníkům. A jak je pěkně vymydličil! Hezky hubkou vydrhnu, i mezi prsty. To byl panečku pracant. Ne jako Jahody, které se ve vodě jenom cáchaly a ráchaly. Když může spasitel, můžou i Jahody.

-vím-

Kdo páchá Mladou na Malý?

Petra Jirásková, Honza Mrázek, Vítka Malota (redaktoři) Jana Soprová, Luděk Richter (recenze) David Slížek (foto a zlom)